

دانشکده: بهداشت گروه آموزشی: آمار زیستی مقطع و رشته‌ی تحصیلی: کارشناسی ارشد آمار زیستی

نام درس: سیستم‌های اطلاع‌رسانی پزشکی تعداد واحد: 1 نوع واحد: نظری- عملی

پیش‌نیاز: ندارد

زمان برگزاری کلاس: روز: یکشنبه ساعت: 8/30-10 مکان برگزاری: دانشکده بهداشت
تعداد دانشجویان: 5 مسئول درس: دکتر لیلا جانانی مدرسین (به ترتیب حروف الفبا): دکتر لیلا جانانی

شرح درس: (لطفاً شرح دهید)

پیشرفت سریع تکنولوژی و فن آوری اطلاعات روز به روز چشم اندازها و افق‌های روشنتری را جهت تسخیر قله علمی و فنی و حل مشکلات و مسایل بشر ارایه می‌کند و تک تک افراد و احاد جامعه را به تلاش مضاعف در کسب مهارت‌های رایانه‌ای و کاربرد آنها در سایر علوم ملزم می‌سازد به نحوی که امروزه افراد ناتوان در بکارگیری فن آوری‌های جدید رایانه‌ای را بی‌سواد تلقی می‌کنند. از سوی دیگر گسترش و توسعه کتابخانه‌های الکترونیکی بر همه افراد به ویژه دانشجویان این ضرورت را ایجاب نموده که با آخرین پیشرفت‌ها در زمینه کامپیوتر و اطلاع‌رسانی آشنا شوند.

انتظار می‌رود فراگیران در پایان دوره، با مفاهیم پایه اینترنت و انواع ابزارهای جستجوی در محیط وب؛ استراتژی و شیوه علمی جستجو، انواع بانک‌های اطلاعاتی معتبر بین‌المللی و داخلی در حوزه علوم پزشکی، مجموعه مجلات و کتب الکترونیک تخصصی رشته، و در نهایت شبکه Equator که مشتمل بر گایدلاین‌های گزارش نویسی استاندارد در انواع مطالعات پزشکی است آشنا شده و در نهایت بتوانند اطلاعات کسب شده در این درس را در زمینه آموزش و پژوهش در رشته تخصصی خود به کار برند.

براساس مصوبه‌ی وزارت بهداشت، بخشی از محتوای این درس مشتمل بر آشنایی با کامپیوتر، کار با سیستم عامل ویندوز، روش‌های اتصال به اینترنت و... می‌باشد که با توجه به آشنایی دانشجویان با این مفاهیم و استفاده روزمره‌ی آنها از این امکانات، این بخش از محتوای این درس با آشنایی با شبکه Equator که پایگاهی مناسب برای دستیابی به انواع راهنماهای استاندارد گزارش نویسی در حوزه‌ی مطالعات مختلف پزشکی است، جایگزین شده است.

هدف کلی: (همان هدف بینابینی طرح دوره است)

هدف از این دوره آشنایی با مفاهیم اساسی در حوزه‌ی فناوری اطلاعات و کسب مهارت و توانایی در استفاده از انواع موتورهای جستجوگر، پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر داخلی و خارجی، مجلات و کتب الکترونیک و شبکه‌ی Equator می‌باشد. به طور اختصاصی انتظار می‌رود فراگیران در پایان دوره توانایی‌های زیر را دارا باشند:

1. کلیات کار با کامپیوتر و مفاهیم اساسی در فناوری اطلاعات
2. استفاده از موتورهای جستجوگر
3. جستجوی در پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر داخلی
4. جستجوی در پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر خارجی
5. جستجوی در مجلات الکترونیک حوزه‌ی علوم پزشکی و تخصصی رشته آمار زیستی
6. استفاده از شبکه‌ی Equator در یافتن راهنمای مناسب گزارش نویسی برای انواع مطالعات
7. استفاده از انواع راهنماهای گزارش نویسی در مطالعات حوزه علوم پزشکی

اهداف رفتاری جلسه اول:

در پایان درس از فراگیر انتظار می‌رود:

- اهداف دوره و روشهای ارزیابی دوره را ذکر نماید. (هدف شناختی)
- پایگاهها و منابع اطلاعاتی معتبر داخلی را فهرست کند. (هدف شناختی)
- محتوای پایگاههای Irandoc و SID و روشهای جستجو در هر یک را توضیح دهد. (هدف شناختی)
- قادر باشد اسناد مورد نظر خود را در پایگاههای Irandoc و SID جستجو نماید. (هدف شناختی)

جدول زمان بندی ارائه‌ی مطالب

ارزشیابی	شیوه‌ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه 1 مدت زمان (دقیقه)
-	سخنرانی و پرسش و پاسخ	بحث در مورد مطالبی که در طی این دوره پوشش داده می‌شود و آرایه‌ی توضیحات در مورد نحوه‌ی ارزشیابی فراگیران	معرفی مدرس، اهداف دوره، منابع دوره و روشهای ارزشیابی دوره	30 دقیقه
-	سخنرانی - کار عملی گام به گام	ابزارهای کاوش در اینترنت (موتورهای جستجو - راهنماهای موضوعی - ابر موتورهای جستجو - موتورهای جستجوی تخصصی) معرفی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (Irandoc)؛ مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (SID)	پایگاهها و منابع اطلاعاتی معتبر داخلی (1)	60 دقیقه

اهداف رفتاری جلسه دوم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می‌رود:

- محتوای پایگاه‌های Magiran، Medlib و Iranmedex و روش‌های جستجو در هر یک را توضیح دهد. (هدف شناختی)
- قادر باشد اسناد مورد نظر خود را در پایگاه‌های Magiran، Medlib و Iranmedex جستجو نماید. (هدف شناختی)

جدول زمان‌بندی ارائه‌ی مطالب

ارزشیابی	شیوه‌ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه 1 مدت زمان (دقیقه)
-	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات	پایگاه‌ها و منابع اطلاعاتی معتبر داخلی (Iranmedex-SID)	مرور مطالب جلسه ی قبل	30 دقیقه
-	سخنرانی - کار عملی گام به گام	بانک اطلاعات نشریات کشور (Magiran)؛ بانک جامع مقالات پزشکی (Medlib)؛ Iranmedex	پایگاه‌ها و منابع اطلاعاتی معتبر داخلی (2)	60 دقیقه

اهداف رفتاری جلسه سوم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می‌رود:

- اهمیت آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر خارجی را ذکر نماید. (هدف شناختی)
- انواع روش‌های جستجوی موجود در پایگاه Pubmed را فهرست کند. (هدف شناختی)
- قادر باشد اسناد مورد نظر خود را در پایگاه Pubmed جستجو نماید. (هدف شناختی)

جدول زمان‌بندی ارائه‌ی مطالب

ارزشیابی	شیوه‌ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه 2 مدت زمان (دقیقه)
-	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات	پایگاه‌ها و منابع اطلاعاتی معتبر داخلی	مرور مطالب جلسه ی قبل	30 دقیقه
-	سخنرانی - آموزش گام به گام و کار عملی	آشنایی با پایگاه اطلاعاتی Pubmed و روش‌های جستجو در آن (جستجوی آزاد با فیلدهای محدود کننده)	آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر خارجی (1)	60 دقیقه

اهداف رفتاری جلسه چهارم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می‌رود:

- اهمیت آشنایی با اصطلاح نامه ی Mesh را ذکر نماید. (هدف شناختی)
- کاربردهای اصطلاح نامه ی Mesh را فهرست نماید. (هدف شناختی)
- قادر باشد یک استراتژی جستجوی استاندارد براساس این اصطلاح نامه تهیه نماید. (هدف شناختی)

جدول زمان‌بندی ارائه‌ی مطالب

ارزشیابی	شیوه‌ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه 2 مدت زمان (دقیقه)
-	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات	آشنایی با پایگاه اطلاعاتی Pubmed	مرور مطالب جلسه ی قبل	30 دقیقه
-	سخنرانی - آموزش گام به گام و کار عملی	آشنایی با اصطلاح نامه ی Mesh و کار برد های آن	آشنایی با نحوه ی نوشتن استراتژی جستجوی استاندارد	60 دقیقه

اهداف رفتاری جلسه پنجم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می‌رود:

- اهمیت آشنایی با پایگاه اطلاعاتی Science Direct را ذکر نماید. (هدف شناختی)
- انواع روشهای جستجوی موجود در پایگاه Science Direct را فهرست کند. (هدف شناختی)
- قادر باشد اسناد مورد نظر خود را در پایگاه Science Direct جستجو نماید. (هدف شناختی)

جدول زمان‌بندی ارائه‌ی مطالب

ارزشیابی	شیوه‌ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه 3 مدت زمان (دقیقه)
-	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات	آشنایی با اصطلاح نامه ی Mesh و کار برد های آن	مرور مطالب جلسه قبل	30
-	سخنرانی - آموزش گام به گام و کار عملی	پایگاه اطلاعاتی Science Direct	آشنایی با پایگاههای اطلاعاتی معتبر خارجی (2)	60

اهداف رفتاری جلسه ششم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می‌رود:

- اهمیت آشنایی با پایگاه اطلاعاتی Proquest را ذکر نماید. (هدف شناختی)
- انواع روشهای جستجوی موجود در پایگاه Proquest را فهرست کند. (هدف شناختی)
- قادر باشد اسناد مورد نظر خود را در پایگاه Proquest جستجو نماید. (هدف شناختی)

جدول زمان‌بندی ارائه‌ی مطالب

ارزشیابی	شیوه‌ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه 4 مدت زمان (دقیقه)
-	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات	پایگاه اطلاعاتی Science Direct	مرور مطالب جلسه قبل	30
-	سخنرانی - آموزش گام به گام و کار عملی	پایگاه اطلاعاتی Proquest (جستجوی ساده و پیشرفته، اصطلاحنامه و جستجوی پایان نامه‌ها)	آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر خارجی (3)	60 دقیقه

اهداف رفتاری جلسه هفتم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می‌رود:

- اهمیت آشنایی با پایگاه اطلاعاتی Scopus را ذکر نماید. (هدف شناختی)
- انواع کاربردها و روشهای جستجوی موجود در پایگاه Scopus را فهرست کند. (هدف شناختی)
- قادر باشد اسناد مورد نظر خود را در پایگاه Scopus جستجو نماید. (هدف شناختی)

جدول زمان‌بندی ارائه‌ی مطالب

ارزشیابی	شیوه‌ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه 5 مدت زمان (دقیقه)
-	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات	پایگاه اطلاعاتی Proquest	مرور مطالب جلسه قبل	30 دقیقه
-	سخنرانی - آموزش گام به گام و کار عملی	پایگاه های استنادی با نگاه ویژه به اطلاعات پزشکی و علوم وابسته Scopus	آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر خارجی (4)	60 دقیقه

اهداف رفتاری جلسه هشتم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می‌رود:

- اهمیت آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی Google Scholar را ذکر نماید. (هدف شناختی)
- انواع کاربردها و روشهای جستجوی موجود در پایگاه Google Scholar را فهرست کند. (هدف شناختی)
- قادر باشد اسناد مورد نظر خود را در پایگاه Google Scholar جستجو نماید. (هدف شناختی)

جدول زمان‌بندی ارائه‌ی مطالب

ارزشیابی	شیوه‌ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه 6 مدت زمان (دقیقه)
-	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات	پایگاه اطلاعاتی Scopus	مرور مطالب جلسه قبل	30 دقیقه
-	سخنرانی - آموزش گام به گام و کار عملی	پایگاه های استنادی با نگاه ویژه به اطلاعات پزشکی و علوم وابسته Google scholar	آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر خارجی (5)	60 دقیقه

اهداف رفتاری جلسه نهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می‌رود:

- اهمیت آشنایی با پایگاه‌های دیجیتالی دسترس آزاد را ذکر نماید. (هدف شناختی)
- انواع کاربردها و روشهای جستجوی موجود در پایگاه های دسترس آزاد را فهرست کند. (هدف شناختی)

جدول زمان‌بندی ارائه‌ی مطالب

ارزشیابی	شیوه‌ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه 7 مدت زمان (دقیقه)
-	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات	پایگاه اطلاعاتی Google scholar	مرور مطالب جلسه قبل	30 دقیقه
-	سخنرانی - آموزش گام به گام و کار عملی	منابع دیجیتالی دسترس آزاد Free : (Open Access) DOAJ, medical Journals	آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر خارجی (6)	60 دقیقه

اهداف رفتاری جلسه دهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می‌رود:

- اهمیت آشنایی با شبکه کاکرین (Cochrane) را ذکر نماید. (هدف شناختی)
- انواع امکانات موجود در شبکه Cochrane را فهرست کند. (هدف شناختی)
- قادر باشد اسناد مورد نظر خود را در پایگاه Cochrane جستجو نماید. (هدف شناختی)

جدول زمان‌بندی ارائه‌ی مطالب

ارزشیابی	شیوه‌ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه 8 مدت زمان (دقیقه)
-	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات	منابع دیجیتالی دسترس آزاد	مرور مطالب جلسه قبل	30 دقیقه
-	سخنرانی - آموزش گام به گام و کار عملی	آشنایی با شبکه کاکرین (Cochrane)	آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر خارجی	60 دقیقه

اهداف رفتاری جلسه یازدهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می‌رود:

- اهمیت آشنایی با شبکه Equator را ذکر نماید. (هدف شناختی)
- قادر باشد گایدلاین‌های مورد نظر خود را در پایگاه Equator جستجو نماید. (هدف شناختی)
- اهمیت و ویژگی‌های گایدلاین CONSORT را فهرست نماید. (هدف شناختی)
- قادر باشد هر یک از آیتم‌های ذکر شده در گایدلاین CONSORT را توضیح دهد. (هدف شناختی)

جدول زمان‌بندی ارائه‌ی مطالب

ارزشیابی	شیوه‌ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه 10 مدت زمان (دقیقه)
-	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات	پایگاه کاکرین Cochrane	مرور مطالب جلسه قبل	30 دقیقه
-	سخنرانی - آموزش گام به گام و کار عملی	آشنایی با محیط شبکه‌ی Equator و معرفی گایدلاین کانسورت (CONSORT)	آشنایی با نحوه‌ی دسترسی به گایدلاین‌های معتبر گزارش نویسی شبکه Equator (1)	60 دقیقه

اهداف رفتاری جلسه دوازدهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می‌رود:

- اهمیت و ویژگی‌های گایدلاین STROBE را فهرست نماید. (هدف شناختی)
- قادر باشد هر یک از آیتمهای ذکر شده در گایدلاین STROBE را توضیح دهد. (هدف شناختی)

جدول زمان‌بندی ارائه‌ی مطالب

ارزشیابی	شیوه‌ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه 11 مدت زمان (دقیقه)
-	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات	شبکه Equator و گایدلاین کانسورت	مرور مطالب جلسه قبل	30 دقیقه
-	سخنرانی - آموزش گام به گام و کار عملی	معرفی گایدلاین STROBE و بحث در مورد تک تک آیتمهای آن	آشنایی با نحوه‌ی دسترسی به گایدلاین‌های معتبر گزارش نویسی شبکه Equator (2)	60 دقیقه

اهداف رفتاری جلسه سیزدهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می‌رود:

- اهمیت و ویژگی‌های گایدلاین PRISMA را فهرست نماید. (هدف شناختی)
- قادر باشد هر یک از آیتمهای ذکر شده در گایدلاین PRISMA را توضیح دهد. (هدف شناختی)

جدول زمان‌بندی ارائه‌ی مطالب

ارزشیابی	شیوه‌ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه 12 مدت زمان (دقیقه)
-	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات	گایدلاین STROBE	مرور مطالب جلسه قبل	30 دقیقه
-	سخنرانی - آموزش گام به گام و کار عملی	معرفی گایدلاین PRISMA و بحث در مورد تک تک آیتمهای آن	آشنایی با نحوه‌ی دسترسی به گایدلاین‌های معتبر گزارش نویسی شبکه Equator (3)	60 دقیقه

اهداف رفتاری جلسه چهاردهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می‌رود:

- اهمیت و ویژگی های گایدلاین MOOSE را فهرست نماید. (هدف شناختی)
- قادر باشد هر یک از آیتمهای ذکر شده در گایدلاین MOOSE را توضیح دهد. (هدف شناختی)

جدول زمان‌بندی ارائه‌ی مطالب

ارزشیابی	شیوه‌ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه 13 مدت زمان (دقیقه)
-	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات	گایدلاین PRISMA	مرور مطالب جلسه قبل	30 دقیقه
-	سخنرانی - آموزش گام به گام و کار عملی	معرفی گایدلاین MOOSE	آشنایی با نحوه ی دسترسی به گایدلاین های معتبر گزارش نویسی شبکه Equator (4)	60 دقیقه

اهداف رفتاری جلسه پانزدهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می‌رود:

- اهمیت و ویژگی های گایدلاین SPIRIT را فهرست نماید. (هدف شناختی)
- قادر باشد هر یک از آیتمهای ذکر شده در گایدلاین SPIRIT را توضیح دهد. (هدف شناختی)

جدول زمان‌بندی ارائه‌ی مطالب

ارزشیابی	شیوه‌ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه 14 مدت زمان (دقیقه)
-	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات	معرفی گایدلاین MOOSE	مرور مطالب جلسه قبل	30 دقیقه
-	سخنرانی - آموزش گام به گام و کار عملی	معرفی گایدلاین SPIRIT	آشنایی با نحوه ی دسترسی به گایدلاین های معتبر گزارش نویسی شبکه Equator (5)	60 دقیقه

اهداف رفتاری جلسه شانزدهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می‌رود:

- مجلات معتبر و تخصصی رشته آمار زیستی را فهرست نماید. (هدف شناختی)
- مقالات موردنظر خود را در مجلات معتبر نام برده شده جستجو نماید. (هدف شناختی)

جدول زمان‌بندی ارائه‌ی مطالب

ارزشیابی	شیوه‌ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه 15 مدت زمان (دقیقه)
-	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات	گایدلاین MOOSE	مرور مطالب جلسه قبل	30 دقیقه
-	سخنرانی - آموزش گام به گام و کار عملی	آشنایی با مجلات Statistics in Medicine .Biostatistics Statistical, Biometrics methods in medical Journal of research the Royal Statistical Society	آشنایی با مجلات معتبر و تخصصی رشته آمار زیستی	60 دقیقه

اهداف رفتاری جلسه هفدهم:

مرور مطالب بیان شده و رفع اشکالات

به نام خداوند جان آفرین

دانشگاه علوم پزشکی ایران
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه‌ریزی آموزشی
طرح درس (Lesson Plan)

منابع اصلی درس:

- حسن زاده، م. نویدی، ف. (1390). منابع اطلاعاتی در حوزه ی علوم پزشکی و سلامت. تهران: نشر کتابدار.
- عاصمی، ع. بهارلو، غ. (1389). دستیابی به اطلاعات در محیط دیجیتال: از تئوری تا عمل. تهران: نشر کتابدار.
- گایدلاین استفاده از هر پایگاه که در راهنمای هر پایگاه موجود می باشد.

وسایل کمک آموزشی مورد استفاده:

- کامپیوتر متصل به اینترنت به تعداد دانشجویان
- کامپیوتر متصل به اینترنت، ویدئو پروژکتور و وایت بورد برای مدرس

روشهای ارزشیابی:

- آزمون پایان ترم: 10 نمره
- ارائه ی کلاسی: 5 نمره
- تحویل پروژه: 3 نمره
- حضور و غیاب و فعالیت کلاسی: 2 نمره